

A close-up photograph of white plum blossoms on dark, bare branches. The flowers are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The background is a soft, out-of-focus grey.

Compilació
d'articles de
setmana santa
2026

[is]creb

Institut Superior de Ciències
Religioses de Barcelona

La setmana santa: el llegat de Jesús

[Dr. Emeterio Chaparro i Lillo](#)

De vegades em passa, sí, ho reconec, sense voler-ho ni buscar-ho se'm remou el cor, se'm desvaneix la pau interior... i fins i tot se'm reafirma la convicció de ser totalment vulnerable. Potser a tu, que estàs llegint aquestes paraules, també t'ocorre... Quan, per exemple, m'envadeixen sentiments pessimistes per les notícies que escolto, les guerres, les injustícies socials, justificades, fins i tot, de portes enfora; comportaments institucionalitzats que evidencien profundes incoherències, egoismes i manca de sentit comú. O quan, més a nivell personal, la meua pròpia història passada apareix amb ecos d'haver viscut situacions en la ignorància o inconsciència, o el futur, com una cosa que ni puc assegurar per a mi, ni per als meus éssers estimats... També, ara que anem a celebrar la Setmana Santa, sento el rostre de Jesús a la creu: ell també va tenir la seva família, també ell va ser nen, jove... un ésser humà, les accions i desitjos del qual van ser fer el bé en aquest món. I per pura maldat i egoisme el van matar de manera cruel! Com és possible! Cap persona es mereix això, i menys encara ell!

I, tanmateix, hi ha alguna cosa que supera tot això, com una flor que es va desplegant a l'interior d'un mateix: l'amor. Una paraula, sí, molt repetida, tergiversada, malentesa, manipulada... però l'única capaç de donar bellesa i sentit veritable a la vida.

La presència de Jesús a l'interior em fa veure que l'amor no és un simple sentiment, per legítim que sigui. És, més aviat, un manament, per sobre de qualsevol altra convicció que un tingui. Així ho va expressar Jesús quan es va acomiadar dels seus a l'últim sopar: "Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres; com jo us he estimat, que també us estimeu els uns als altres" (Jn 13, 34). I, per això, perquè no és un simple sentiment, ha de manifestar-se en accions concretes: "Ningú no té més amor que aquest, donar la vida pels seus amics" (Jn 15, 13).

Un comprèn, al mateix temps, que alguna cosa que no neix d'un amor veritable no serveix de res. La mort de Jesús també s'imposa per sobre dels propis sentiments. Va ser la conseqüència d'aquest amor de Déu al món: "De tal manera va estimar Déu el món que va donar el seu Fill unigènit" (Jn 3, 16). I, sobretot, la manifestació més gran de qui és Jesús, que signa, amb la seva pròpia sang, que les seves paraules i les seves obres van ser totalment veritables. Perquè no hi ha veritable amor que no comporti veritables sacrificis.

I si el testimoni de Jesús al sopar i a la creu són una lliçó de vida, una llum pel camí, la resurrecció és el llegat, la seva herència: “va lliurar l’esperit” (Jn 19, 30). Ni els meus sentiments ni les meves conviccions han de determinar el meu ser en aquesta terra. És la seva presència viva la que hauria d’apoderar-se de mi. I així, fer realitat, amb els meus desitjos i accions, que estimar el pròxim és la manifestació de l’amor de Déu.

Un cop vaig llegir una oració que deia:

Li vaig demanar a Déu que em tregués el meu orgull... Déu em va dir: “No!... ets tu qui s’ha d’humiliar”.

Li vaig demanar a Déu que em donés paciència... Déu em va dir: “No!... la paciència és fruit de la tribulació, no es regala, cal guanyar-la”.

Li vaig demanar a Déu que em donés felicitat... Déu em va dir: “No!... Jo dono benediccions, la felicitat depèn de la teva actitud davant dels meus dons”.

Li vaig demanar a Déu que em tregués el dolor... Déu em va dir: “No!... el dolor et fa créixer més en l’amor”.

Li vaig demanar a Déu que m’ajudés a estimar els altres com Ell ens va estimar... Déu em va dir: “Sí! Ja estàs entenent la meva obra”.

S’arriba així a la convicció que Déu ho pot tot. Recordo, a propòsit, unes paraules de Teresa de Calcuta, que parlaven dels “fruits” espirituals...

“El fruit del silenci és l’oració.

El fruit de l’oració, la fe.

El fruit de la fe és l’amor.

El fruit de l’amor és el servei.

El fruit del servei és la pau”.

Pasqua... riu d'aigua

fresca

Llic. Lluís Agustí i Parrot

Cada any, en cada cicle litúrgic, els cristians celebrem la Pasqua de Jesús mort i ressuscitat. I la celebrem a l'inici de la primavera, quan els arbres, les flors, els ocells reviu de nou amb els seus colors i els seus cants. "Exultin de joia tots els àngels... i sonin els tambors i les guitarres... la terra s'omple d'alegria... " diu el cant de Kairoi "Pregó Psqual".

I és que la Pasqua és com un riu d'aigua fresca i cristal·lina que brota de l'interior de les muntanyes. Un riu d'aigua transparent: les seves aigües reguen els arbres i sembrats, inunden els camps, omplen els pantans i s'adollen la set de la humanitat.

La litúrgia cristiana utilitza el símbol de l'aigua per recordar-nos que som pelegrins assedegats d'aigua viva i recorda que l'aigua del nostre baptisme ens ha purificat i rentat i sacia la nostra set. Podem dir com la samaritana de Sicar: "Senyor, doneu-nos d'aquesta aigua".

La Pasqua de Jesús és una alenada d'aire que renova l'atmosfera. És com un ventijol suau que refresca el nostre cos i el nostre cor i on podem escoltar la veu de Déu.

La Pasqua de Jesús és també la nostra Pasqua. No podem renunciar-hi. Seria com "un suïcidi creient", en paraules de Cristina Inogés Sanz, perquè seria renunciar a allò més humà de l'ésser humà, a la nostra vulnerabilitat i impotència de Déu i ens fabricaríem un Déu a la nostra imatge. Seria renunciar a la frescor i transparència, a l'atractiu del missatge cristià, a la seva llibertat i novetat.

Però com podem viure la Pasqua? La Pasqua es viu en la realitat de cada dia. Enmig de la vida ordinària podem ser persones d'esperança. Tenim motius per desesperar però la fe en Crist ressuscitat suscita en el nostre interior un desig de sentir i d'esperança fins hi tot en aquelles situacions on no trobem motius per esperar. Sí, la Pasqua ens interpel·la a ser testimonis d'esperança. I l'esperança en sosté però també hem de sostenir-la.

Tal com diu San Pau en 1Cor 15, tota la vida humana i també la mort, estan il·luminades per la vida, mort i resurrecció de Jesús, a través de l'Esperit que va ressuscitar Jesús. L'Esperit de Déu no va deixar Jesús en la sepultura de la mort. És Ell qui va remoure i esmicolar la pedra del sepulcre. Així també, l'Esperit de

Déu, pot trencar les nostres pors, els nostres murs, les nostres situacions de mort, els nostres dubtes i fer brollar en nosaltres un riu d'aigua viva. Escoltem per un moment la pregunta de Jesús, cristià que celebres la Pasqua ¿ho creus tot això?. “Senyor, augmenta la meva fe”.

El Papa Francesc ens va donar una recepta molt senzilla, no visquem la Pasqua amb cara de “cogombres amb vinagre”. I tornant al Pregó Pasqual podem dir ben fort: Que comenci en tu germà, la festa, amb un himne de lloança al teu Senyor, perquè el foc ha arribat al nostre cor i la llum il·lumina els teus camins. [...] Canteu cançons de primavera , d'esperança en un món que està arribant (encara que no ho sembli). I que callin totes les paraules perquè Crist és viu al teu costat”.

Maria, Mare de l'Esperança i Misericòrdia ens acompanyi en aquest camí de Pasqua i ens ajudi a ser testimonis de l'esperança enmig d'un món que plora per la violència de les bombes i lluita per la pau i la justícia.

Viure la Pasqua cristiana: caminar avui com Jesús de Natzaret

[Llic. Isabel Giménez Beút](#)

En un temps marcat per la pressa, la polarització, la solitud, la saturació d'estímul, i la cerca constant de resultats immediats. la Pasqua ens recorda una cosa essencial: la vida no es redueix a sobreviure, produir o consumir. La vida, en el seu sentit més profund, és relació, és do, és obertura i la Pasqua ens convida a detenir-nos i mirar la vida des d'una altra perspectiva.

Jesús va viure així. La seva Pasqua —el seu pas— va ser el trànsit d'una existència lliurada fins a l'extrem, cap a una vida plena que desborda la mort. I aquest pas no és només seu: és una invitació per a nosaltres.

La Pasqua cristiana continua sent, una experiència profundament transformadora. No es tracta només de recordar un esdeveniment del passat, sinó de deixar-nos aconseguir per una força que continua viva i actuant. La Pasqua és el cor del cristianisme perquè ens parla d'un Déu que no es resigna davant la mort, que no abandona als seus fills i que, en Jesús de Natzaret, obre un camí de vida nova. Celebrar-la avui implica preguntar-nos com encarnar aquest mateix dinamisme en un món ple de desafiaments, contradiccions i possibilitats.

Jesús va viure amb una llibertat interior que desconcertava als qui ho envoltaven. No es va deixar atrapar per la por, ni per la pressió del poder, ni per la lògica de l'èxit. La seva manera d'estar en el món va ser profundament humana i profundament divina: va escoltar, va acompanyar, va denunciar, va sanar, va compartir. La seva Pasqua —el seu pas— va ser la culminació d'una vida lliurada per amor.

Si Jesús caminés avui pels nostres carrers, probablement s'acostaria als qui viuen en solitud, als qui carreguen amb ferides invisibles, als qui senten que no compten. També s'alegraria amb els qui treballen per la justícia, amb els qui cuiden la creació, amb els qui construeixen comunitat enmig de la indiferència. La seva mirada continuaria sent la mateixa: una mirada que reconeix la dignitat de cada persona i que convida a aixecar-se, a recomençar, a creure que la vida pot renéixer fins i tot en els llocs més inesperats.

Viure la Pasqua, significa atrevir-nos a mirar la realitat amb aquests mateixos ulls. Implica aprendre a detenir-nos per a escoltar de veritat, a no respondre amb agressivitat a la diferència, a construir ponts on altres aixequen murs. Significa

apostar per la tendresa en un món que a vegades confon fortalesa amb duresa. Significa cuidar la terra com un do preciós i no com un recurs que s'esgota. Significa reconèixer que cada persona és un germà, no un rival.

Però la Pasqua no és només un estil de vida; és també una experiència d'esperança. La resurrecció no és un final feliç afegit a una història tràgica, sinó l'afirmació que l'amor és més fort que la mort. En un segle marcat per crisis globals, incerteses i ferides col·lectives, aquesta esperança no és ingènua. És una força que sosté, que impulsa, que transforma. Viure la Pasqua avui és creure que el mal no té l'última paraula, que sempre és possible recomençar, que cada gest de bondat contribueix a un món més humà.

Jesús, si visqués avui, probablement no ens demanaria grans gestes. Ens convidaria al senzill i alhora revolucionari: a perdonar, a compartir, a no passar de llarg davant el sofriment, a confiar que Déu continua actuant en el petit, a detenir-nos més i jutjar menys. Ens recordaria que la Pasqua no se celebra només en els temples, sinó en cada acte d'amor que venç a l'egoisme, en cada reconciliació que trenca un cercle de violència, en cada llavor de justícia que se sembra en el quotidià.

En definitiva, viure la Pasqua cristiana en el segle XXI és deixar-nos transformar per la mateixa força que va impulsar a Jesús: la certesa que l'amor és camí, veritat i vida. És permetre que el seu pas es converteixi en el nostre pas. I és creure que, fins i tot avui, la resurrecció continua esdevenint en cada cor que s'obre a la llum.

Les set últimes paraules de Crist a la Creu

[Dr. Lluís Serra i Llansana](#)

“Les set últimes paraules de Crist a la Creu” (*Seven Last Words of Christ*) ha estat la composició musical de Franz Joseph Haydn que interpretà el Quartet de Corda Classicambra de l’Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida a l’Aula Magna de l’Institut d’Estudis Ilerdencs el 2 de març de 2007. El públic, que emplenava la sala de gom a gom, va aplaudir els músics Vasil Lambrinov, Fernando Cleves, Albert Flores i Teresa Valls. Tot respectant la intenció de l’autor, cada fragment musical corresponent a una paraula, anava precedit per la lectura d’un text, que vaig compondre i llegir per a aquesta ocasió, i que, després d’aquesta introducció, reproduïxo fidelment.

Haydn, coetani de Mozart i com ell també austríac, va dedicar els últims anys de la seva vida a la composició de música sacra, com l’Oratori de *La Creació*, de gran bellesa.

El tema de les set paraules de Crist, dins de la tradició cristiana, ha estat recurrent en la celebració dels períodes quaresmals, especialment en la festivitat del Divendres Sant, perquè se situa en el marc de la passió i mort de Jesús i perquè representa el seu testament. La darrera paraula d’una persona sempre té un sentit de síntesi i culminació de la seva vida.

Xavier Rubert de Ventós va citar fa anys en un article seu aquesta paràbola: “Conten d’un monjo tan sant i savi que després de tota una vida d’estudi i meditació no havia dit mai un sol mot. Tots els monjos del monestir respectaven i reverenciaven la seva saviesa, però en complir 85 anys i declinar la seva salut li demanaren que parlés per fi. ‘Feu-nos-en cinc cèntims, abans de morir, de tot el que en aquests anys heu après i contemplat. No us n’aneu sense deixar-nos-en un bocí, una pista que ens ajudi en el nostre estudi i ens orienti en la contemplació.’ L’ancià els respongué amb un somris però va seguir sense dir res. A mesura que la seva salut minvava, els joves monjos s’anaven impacientant. Ja al llit de mort, l’escriassaren, els sacsejaren per arrencar-li ni que fos una espurna del seu tresor espiritual. ‘No sigueu egoista i cruel. No us endugueu tot allò que heu acumulat i que pot servir-nos com a llum i guia.’ Però l’ancià romania silenciós, impertorbable, entre els monjos que començaven a baquetejar-lo. Va ser només en el moment d’exhalar el darrer sospir que va dir un mot, el seu únic mot: ‘Foc.’ I el monestir va començar a cremar.”

En la nostra cultura, la paraula ha perdut la consistència i la força que realitza allò que diu. En Jesús, que parla amb autoritat, la paraula és eficaç i un camí de revelació. Es tracta d'escoltar-lo i, com Maria, meditar el seu contingut en el nostre cor. Si els comentaris t'ajuden, endavant! En cas contrari, oblida-te'n.

PRIMERA

Pare, perdona'ls, que no saben el que fan (Lc 23,34)

Una dona està esguardant la televisió. Una vegada més s'hi veuen les imatges de l'atemptat terrorista. El seu cor sagna de dolor. Li recorda la mort del seu fill, víctima innocent d'una explosió indiscriminada. Pensa en els botxins. Primer, s'indigna. Després, amb l'ànima trencada, exclama: "No sabeu què heu fet." I... vol perdonar.

Davant la injustícia, es clama venjança. D'aquesta manera, l'espiral puja fins a límits incontrolables. Jesús trenca aquesta dinàmica perversa mitjançant la petició de perdó per als seus botxins, a qui atribueix ignorància més que no pas maldat. Com que Jesús anuncia l'evangeli amb coratge, els poders volen eliminar-lo perquè els resulta incòmode la veu dels profetes. La vella història de matar el missatger per deixar de sentir el missatge. Però justament la seva mort és el millor missatge. Una mort injusta que no li impedeix d'estimar fins al final. Una mort injusta que no li impedeix demanar al Pare perdó i misericòrdia a favor de les persones que li infligeixen patiments i dolors extrems. Aquest és el primer camí cap a la reconciliació i la pau.

SEGONA

T'ho asseguro: avui seràs amb mi al paradís (Lc 23,43)

Un hospital de comarques. Sala de malalts terminals. La noia jove, demacrada pels estralls de la sida, està a punt de morir. L'infermer li agafa la mà i endinsa la seva mirada en els ulls paorosos i tendres de la malalta. La noia, amb una veu gairebé imperceptible, li diu: "Gràcies. T'espero al paradís." El noi li somriu amb llàgrimes al cor.

Jesús, sentenciat enmig de dos lladres. Dimas, l'anomenat bo, i un altre, desconegut, que és el dolent. Però aquest no és el punt de vista de Jesús. Dimas és el símbol de la pobresa i l'altre és el símbol de la marginació, que lluita, malparla, insulta. Jesús no el rebutja sinó que indica que el camí de sanació implica reconèixer les pròpies culpes i obrir-se al bé. Aquest és el camí del paradís que ha iniciat Dimas. El lladre marginat també el podrà recórrer. Jesús no li tanca la porta sinó que li assenyala la senda. No hi ha judici. Els dos lladres no són tampoc innocents, però no són més culpables que els qui l'han condemnat o n'han demanat l'execució. Tots dos són els companys de Jesús a la creu.

TERCERA

Dona, aquí tens el teu fill.

Aquí tens la teva mare (Jn 19,26-27)

En un poble perdut de la Sibèria. La parella es troba a la sala d'espera de l'orfenat. Vénen de lluny. Han fet una forta despesa. La seva llar esclatarà en crits infantils de jocs i alegria. Ara només ressonen veus adultes. S'han decidit per l'adopció. Els tràmits han estat llargs i feixucs. Arriba l'educadora amb un nen de dos anys. Els diu: "Aquí teniu el vostre fill." Diu al nen: "Aquí tens els teus pares."

Jesús accepta la realitat biològica i emocional del lligam dels fills amb els seus pares. Lligam que viu amb joia i que recorda un lligam encara més profund, el lligam amb Déu, que crea una nova relació entre les persones. Maria segueix el mateix criteri. Viu i estima com a dona i com mare, però sap que l'escolta i el compliment de la paraula de Déu creen encara lligams més forts. Tots dos estan units per la sang i estan units per la fe. Maria no tem veure morir el seu fill encara que una espasa li travessi l'ànima. Es troba al peu de la creu, dreta, al seu costat. Jesús vol que Maria continuï la seva maternitat amb els fills de nova comunitat cristiana. Joan, el deixeble estimat, rep el regal d'una relació nova. A través d'ell, ens arriba a tots nosaltres.

QUARTA

Eloí, Eloí, ¿lemà sabactani? -que vol dir: «Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?» (Mc 15,34)

La foto està com sempre damunt la taula de l'escriptori. El rostre d'una persona jove, vital i eixerida. És un record del viatge que van fer fa molts anys. La dona, ara vídua, lluita contra una soledat aclaparadora. La mort del seu marit l'ha abocat a l'absència. De tant en tant, quan el cor s'enfosqueix, exclama: "Per què m'has abandonat?"

L'abisme del dolor i de la manca de sentit arriba a crear el vertigen de la soledat radical. Hi ha situacions a la vida en què els interrogants s'amunteguen i semblen no tenir resposta. Una persona vol endinsar-se en el cor de Déu i la foscor l'envolta. Els perquès poden formular-se però estan condemnats a no obtenir cap resultat satisfactori. Jesús experimenta la nit fosca de l'ànima, com si hagués perdut la connexió amb Déu. És aquesta la paraula més dramàtica pronunciada per Jesús. Pot escandalitzar el qui la escolta, però si ell passa per aquestes dificultats, tot creient sap què l'espera. Només qui perd Déu pot recuperar Déu. Només qui se sent sol, pot viure acompanyat. Aquest abandó és la porta que ens obre al misteri de l'Amor de Déu.

CINQUENA

Tinc set (Jn 19,28)

Etiòpia. El terra és ple d'esclertes. Fa tant de temps que no plou... Les cabanes del poblat resisteixen com poden la calor d'un sol despietat. Uns nens, a l'ombra, no tenen ni esma per jugar. Una nena veu la seva mare, s'aixeca com pot i camina vers ella. Cau. La dona recull la filla, amb dolor i tendresa, però la veu infantil li trenca el cor quan li diu: "Mare, tinc set."

La crucifixió provoca una set terrible. Els estudis així ho demostren. Jesús no representa una obra de teatre, sinó que viu en la seva carn el dolor incommensurable d'una mort injusta. Arriba al límit del dolor i de la resistència, però sap expressar les seves necessitats. Com una vegada féu amb la dona samaritana, a qui li digué: "Dóna'm aigua". Ell, la font de l'aigua viva, manifesta set. Viu la humilitat de reconèixer-se feble, de permetre que l'ajudin. El cristianisme constitueix una invitació a valorar les realitats del cos. Jesús, encarnat, es fa en tot igual a nosaltres, menys en el pecat. La set també és un símbol d'amor a la vida, de connexió amb la terra, de senzillesa humana. La grandesa de Déu es descobreix en els petits detalls de l'existència.

SISENA

Tot s'ha complert (Jn 19,30)

Aeroport d'un país llatinoamericà. Un noi jove puja l'escala de l'avió que el retornarà al seu país i a la seva família. Ha passat tres anys com a cooperant. El comiat fou emotiu. Ha dedicat els tres millors anys de la seva vida a engegar un projecte social enmig dels més pobres. Els porta al cor. Com se'ls estima. Gira el cap en un darrer esguard i diu: "Tot s'ha complert."

No importa que la vida sigui curta, sinó que sigui plena. No importa construir mil projectes sinó realitzar el somni de Déu a la pròpia vida. No importa córrer i avançar ràpid sinó encertar el blanc. No importa fer moltes coses sinó portar a cap les coses més significatives. El balanç final no podia ser millor: "Tot s'ha complert". No es tracta de molt o de poc, sinó de tot. Jesús palesa una dedicació absoluta. Els plans de Déu, mentre Ell ha estat en el món, han guiat la seva vida i la seva conducta. Per això, cada passa seva ha estat una invitació al Regne de Déu, a guarir malalts, a sanar cors ferits... Una vida viscuda des de l'amor té garantida la seva plenitud. Ara, ja podrà morir en pau. Només li quedarà la darrera paraula.

SETENA

Pare, confio el meu alè a les teves mans (Lc 23,46)

La seva biografia sembla una novel·la. Sempre ha estat un cercador. Errors, tants com vulguis. Va oblidar Déu durant molts anys. S'allunyà de la fe dels seus

pares. Les crisis existencials l'han fet patir molt. A poc a poc, ha trobat la llum. Ara, amb la seva família envoltant el seu llit, prega sense recança: "Pare, confio el meu alè a les teves mans."

En poca estona, Jesús ha passat per tot: perdó, solidaritat amb els pobres, amor filial, soledat abismal, set inabastable i convicció d'un balanç complert. Li resta el darrer pas. Déu ja és Pare. La soledat ja és confiança. La mort encara és alè. Les mans són acollida. L'ascètica no hi té res a dir. Només hi ha espai per a la mística. No és fer, sinó deixar-se fer. No és conquerir sinó deixar-se posseir. No és paraula sinó silenci. No és poder sinó confiança. No és mort sinó vida. Els perquè resten enrere. Només hi ha horitzó per al misteri. Déu va crear el món en set dies. Jesús ens obre un món nou en set paraules que, des del Divendres Sant del 1787, han estan acompanyades per la música de Haydn i diversos comentaristes. Música i paraula per endinsar-nos en el misteri que ens porta a la dimensió de l'Esperit. Escolta i confia.

Travessies cap a la resurrecció

[Dr. Lluís Serra i Llansana](#)

No s'arriba de cop a la resurrecció. Normalment, cal transitar per determinades travessies que hi condueixen. Me n'aturo en tres.

La primera, la mort. Per ressuscitar, abans cal morir. Endinsar-se en un terreny ignot. Desprendre's de tot per assolir-ho tot. Deixar la vida temporal per arribar a la vida eterna. La por ens atenalla davant la travessia de la mort. És una realitat que he viscut des de petit. A la meua infància, va morir el meu pare. A l'adolescència, la meua mare. En la plenitud de l'edat adulta, un germà, una germana, un altre germà... I ara, la meua pròpia mort es dibuixa com una realitat ineludible. Els cercles concèntrics es van estrenyent. Ja no són només els altres. Jo també tinc la meua hora. Ho recorden les paraules d'Ignasi de Loiola en acomiadar-se de Xavier a *El divino impaciente*: "No te'n vagis a dormir cap vespre sense fondre un instant la teua ànima en la meditació de la mort i del judici; que, pel que comprenc, reposar damunt l'esperança que neix d'aquests pensaments pregonos val més que fer del tronc o de la pedra el coixí del teu repòs".

La segona, la travessia del buit per arribar a la plenitud. La tomba buida és el llindar de la resurrecció. El buit, l'abisme... causen vertigen. Per aferrar-se a una realitat nova, cal buidar-se les mans de totes les altres coses. Buidar-se és desprendre's. Deixar anar costa. Genera inseguretat i desemparament. Sovint, resulta més difícil com menys valor té allò a què ens aferrem. L'ego se'ns enganxa com una paparra. Produeix una sensació d'abric, però ens encadena i ens impedeix viure en llibertat.

La tercera, la travessia de l'infern al cel. En la formulació del Credo, s'afirma amb tota claredat: "Davallà als inferns i al tercer dia ressuscità d'entre els morts". Dante ho va escriure de manera magistral a *La divina comèdia*. Per arribar al paradís, cal passar per l'infern i el purgatori. Travessar la solitud, la desesperança, l'abandonament, el silenci... La quarta paraula de Crist a la creu ho expressa amb tota cruesa: "Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?". L'angoixa, la depressió, el dolor immens. Cadascú coneix la seva pròpia història. Santa Teresa de Lisieux també va passar pel seu propi infern: "Tenia aleshores grans proves interiors de tota mena (fins a preguntar-me de vegades si hi havia un cel)". Nietzsche va escriure: "Tot el que alguna vegada va construir un cel nou va trobar primer en el seu propi infern el poder necessari per a això". Travessia duríssima.

Mort, buit, infern... no són murs, sinó travessies cap a la resurrecció. A la minisèrie *Misa de medianoche*, dirigida per Mike Flanagan el 2021, el P. Paul, la fanàtica Bev i la comunitat de Crockett Island s'enfronten a la fe, la culpa, la mortalitat i l'autoengany col·lectiu. Al final, un grup nombrós de fidels accepta la mort des d'un abandonament confiat, mentre canta amb gran serenitat i pau interior *Nearer, My God, to Thee* (Més a prop de vos, Déu meu), inspirat en el Gènesi 28, en el passatge de l'escala de Jacob. Es creu que aquest himne va ser la darrera interpretació de l'orquestra del RMS *Titanic* abans del seu naufragi. Va ser també l'última paraula de Jesús a la creu: "A les vostres mans encomano el meu esperit". La confiança és la travessia final cap a la resurrecció.